

ÎNCHEIERE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Dumitru Mardari
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” SRL,

în cauza civilă la cererea înaintată de Serghei Albu și Inga Albu către Compania Aeriană „Air Moldova” SRL cu privire la încasarea compensației, a prejudiciului material, a dobânzii de întârziere, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Compania Aeriană „Air Moldova” SRL, admisă cererea de apel depusă de Serghei Albu și Inga Albu, prin intermediul avocatului Olga Ojog, fiind casată parțial hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a ț ă:

La 05 septembrie 2017, Serghei Albu și Inga Albu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Întreprinderii de Stat Compania Aeriană „Air Moldova”, solicitând încasarea compensației bănești în mărime de 500 euro, a prejudiciului material în mărime de 8133 RUB, a dobânzii legale de întârziere în mărime de 145 lei, a prejudiciului moral în mărime de 15000 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 2500 lei.

În motivarea acțiunii au menționat că, la 27 iunie 2017, dâșii au încheiat contracte de transport aerian cu ÎS „Air Moldova”, procurând 2 bilete de călătorie pentru direcția Chișinău (Republica Moldova) - St. Petersburg (Federația Rusă) și retur St. Petersburg (Federația Rusă) - Chișinău (Republica Moldova).

Conform prevederilor contractuale, ÎS „Air Moldova” urma să efectueze la 09 iulie 2017, ora 16:40 returul, cu cursa aeriană St. Petersburg - Chișinău, de pe Aeroportul Pulkovo, Federația Rusă. Astfel, la ora indicată, s-au prezentat la aeroport, or, până la sosire în aeroport nu au primit vreo înștiințare despre reținerea cursei sau anularea ei. La sosirea în aeroport, li s-a comunicat că zborul a fost anulat, fiind readresați la un ghișeu de informare pentru a-și înregistra prezența, unde au stat în rând aproximativ 1 oră, după care li s-a propus zbor alternativ peste 2 zile, la 11

iulie 2017, comunicându-le că este necesar să revină peste 2 ore pentru primirea confirmării din partea Companiei „Air Moldova”. Peste 2 ore de așteptare, după ce au stat repetat în rând la ghișeu, li s-a comunicat că nu a venit confirmarea, dar la parvenirea acesteia vor fi contactați telefonic.

Potrivit cererii de chemare în judecată, reclamanții au fost nevoiți să se întoarcă în orașul St.Peterburg, să suporte cheltuieli de transport, să găsească cazare și hrană pentru 2 zile de așteptare. În ziua anulării zborului, reclamanții au așteptat până la ora 00:00, însă confirmare nu au primit, iar la ora 00:04 au scris o notă către Compania „Air Moldova”, la ora 09:07 primind răspunsul că biletele (5722403345049 și 5722403345055) au fost transferate, iar la orele 10:12 au primit biletele electronice noi pentru zborul 9U 184, pentru data de 11 iulie 2017, ora 16:40.

La 10 iulie 2017, ora 17:19, au mai primit un mesaj, potrivit căruia li s-a comunicat că zborul va fi efectuat la 11 iulie 2017, nu la ora 16:40, dar la 23:30. Astfel, reclamanții au scris un mesaj, prin care și-au exprimat revolta referitor la situația creată, însă nu a primit nici un răspuns.

Potrivit reclamanților, ajunși la Chișinău la 12 iulie 2017, au depus câte o plângere pe numele companiei pârâte, solicitând să le fie achitat prejudiciul suportat în mărime de 300 euro.

Compania „Air Moldova” și-a exprimat regretul pentru inconveniențele create și faptul că vor depune eforturi pentru prevenirea unor astfel de situații pe viitor, însă referitor la acordarea despăgubirilor nu s-a expus. La reclamația repetată, adresată Companiei “Air Moldova”, nu au răspuns.

Consideră reclamanții că, potrivit legislației în vigoare, pârâta urma să acorde o compensație bănească în mărime de 250 euro, pentru fiecare pasager, compensație achitată pasagerilor cu titlu de despăgubire, în mod suplimentar la suma prejudiciilor materiale și morale suportate de către pasageri.

Dat fiind faptul că cel târziu până la 19 iulie 2017 pârâta nu le-au achitat compensația, în baza plângerii din 12 iulie 2017, ultima urmează a fi pusă în întârziere, reieșind din prevederile art. 619 din Codul civil, pentru 42 zile de întârziere, fiind obligată să le achite o dobândă în mărime de 145 lei.

Mai mult, Compania aeriană nu s-a conformat prevederilor pct. 25 din Regulament și nu le-a oferit reclamanților mese și băuturi răcoritoare, direct proporționale cu timpul de așteptare; cazare hotelieră, transportul dintre aeroport și locul cazării. Din surse proprii au fost nevoiți să suporte cheltuieli pentru hrană și cheltuieli ce au substituit prețul cazării. Afirmă că starea psiho-emoțională a fost afectată ca urmare a situației create, determinată de: necesitatea de a aștepta 3 ore în aeroportul Pulkovo, după care au aflat de anularea cursei; crearea unei stări de incertitudine cu privire la modul și data revenirii în țară; necesitatea de a sta în rânduri imense pentru a li se comunica informația la moment; necesitatea de a căuta alternative pentru a se întoarce în țară mai devreme decât termenul propus de Compania „Air Moldova”; necesitatea de a verifica ore în șir dacă informația pe care compania pârâtă s-a obligat să o trimită a fost sau nu remisă; necesitatea depunerii cererilor repetate și insistente pentru a primi informația necesară; necesitatea deplasării spre și dinspre aeroport cu bagaje; punerea în situații incomode prin faptul că au fost nevoiți din surse proprii să se alimenteze și să se cazeze; sfidarea bunului simț de către compania pârâtă și ignorarea scrisorilor înaintate; ratarea ocaziei Ingăi Albu de a participa la o conferință importantă cu partenerii din străinătate; lipsa Ingăi Albu de la serviciu pe parcursul a 2 zile de muncă și necesitatea de a da explicații la

serviciu pentru absență. Suferințele psihologice au fost amplificate și de necesitatea de a se adresa la avocat pentru compensarea prejudiciilor, timpul pierdut și resursele financiare proprii, ce au creat o stare de nervozitate.

Prin hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, s-a admis parțial acțiunea. S-a încasat de la Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul lui Serghei Albu 250 euro cu titlu de compensație, 1282,75 ruble rusești despăgubiri materiale suplimentare, și 72,5 lei dobândă de întârziere. S-a încasat de la Întreprinderea de Stat Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul Ingăi Albu 250 euro cu titlu de compensație, 1282,75 ruble rusești, despăgubiri materiale suplimentare, și 72,5 lei dobândă de întârziere și 2500 lei cheltuieli de judecată. În rest pretențiile lui Serghei Albu și Inga Albu care ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” au fost respinse. S-a încasat de la ÎS Compania Aeriană „Air Moldova” în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 312,42 lei.

Prin decizia din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Compania Aeriană „Air Moldova” SRL, admisă cererea de apel depusă de Serghei Albu și Inga Albu, prin intermediul avocatului Olga Ojog, fiind casată parțial hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, în partea respingerii acțiunii, cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Serghei Albu suma de 1500 (o mie cinci sute) lei, cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” SRL în beneficiul Ingăi Albu suma de 1500 (o mie cinci sute) lei, cu titlu de prejudiciu moral. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Serghei Albu și Inga Albu suma de 1613 lei cu titlu de dobândă de întârziere. S-a încasat de la Compania Aeriană „Air Moldova” SRL în beneficiul lui Serghei Albu și Inga Albu suma de 3500 (trei mii cinci sute) lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică în instanța de apel. În rest, s-a respins cererea de chemare în judecată, fiind menținută hotărârea din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a conchis că, dreptul de compensare pentru pasageri reprezintă un principiu, iar derogarea de la acesta se face doar dacă circumstanțele invocate de operatorul aerian pot fi calificate, în baza probelor prezentate de către acesta, ca excepționale, condiție însă ce nu se atestă la caz. Instanța de apel a reiterat că pârâta nu a înțeles să prezinte probe din care pasagerii și instanțele să desprindă existența unor defecțiuni tehnice, care erau mai presus de voința și buna diligență a transportatorului și care în mod normal sub nici o formă nu puteau fi prevăzute.

Colegiul a considerat neîntemeiat argumentul apelantei-pârâte CA „Air Moldova” SRL cu referire la justificarea anulării cursei ce a survenit ca urmare a defecțiunilor tehnice a aeronavei, or, contrar prevederilor art.118 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pârâta nu a prezentat instanței de judecată probe pertinente și concludente în confirmarea celor invocate.

Pornind de la împrejurările speței, Colegiul a pus în evidență faptul că siguranța zborurilor cu aeronava este, fără îndoială, o prioritate principală a oricărei companii aeriene și această cerință este în interesul tuturor, fiind o obligație indiscutabilă a transportatorului. Avându-l în prim-plan, acest obiectiv major al transportatorului aerian, în viziunea Colegiului, face a fi înțelese cazurile de contramandare (anulare) a zborurilor, pe motiv de siguranță. Totuși, potrivit cadrului legal național și internațional, companiile aeriene au un șir de obligații față de pasagerii săi, iar

indiferența totală a transportatorului și lipsa de minim respect față de clienți, în legătură cu anularea rutei, nu poate fi justificată și nici tolerată.

Aici Colegiul a punctat că formula în care pârâta CA „Air Moldova” SRL a încercat să justifice anularea zborului și, implicit, abaterile de la executarea corespunzătoare a obligației din contractul încheiat cu reclamantii, este una pur declarativă, lipsită de probe care să demonstreze cert că anularea nu-i poate fi imputată și că în realitate circumstanțele care au dus la contramandarea zborului erau, în exclusivitate, imprevizibile și țineau real de grija pentru siguranța pasagerilor.

La 12 august 2019, Compania Aeriană „Air Moldova” SRL a contestat cu recurs decizia din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de apel, precum și faptul că intimații nu au probat cauzarea prejudiciilor.

Astfel, recurenta a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău și casarea parțială a hotărârii din 27 noiembrie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Central, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse integral pretențiile formulate în cererea de chemare în judecată.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” SRL este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 30 mai 2019 și expediată participanților la proces la 11 iulie 2019 (f.d. 185), însă la materialele cauzei nu se regăsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către recurentă. Astfel, având în vedere faptul că recursul declarat împotriva deciziei din 30 mai 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 12 august 2019, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra

inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs declarată de Compania Aeriană „Air Moldova” SRL.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Compania Aeriană „Air Moldova” SRL.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Dumitru Mardari,

Maria Ghervas